

Helsekrav førerkort

Kurs i offentlig helsearbeid LIS1

Nettbasert møte

19.11.2020

Mats Foshaug, assisterende fylkeslege

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

19.11.2020

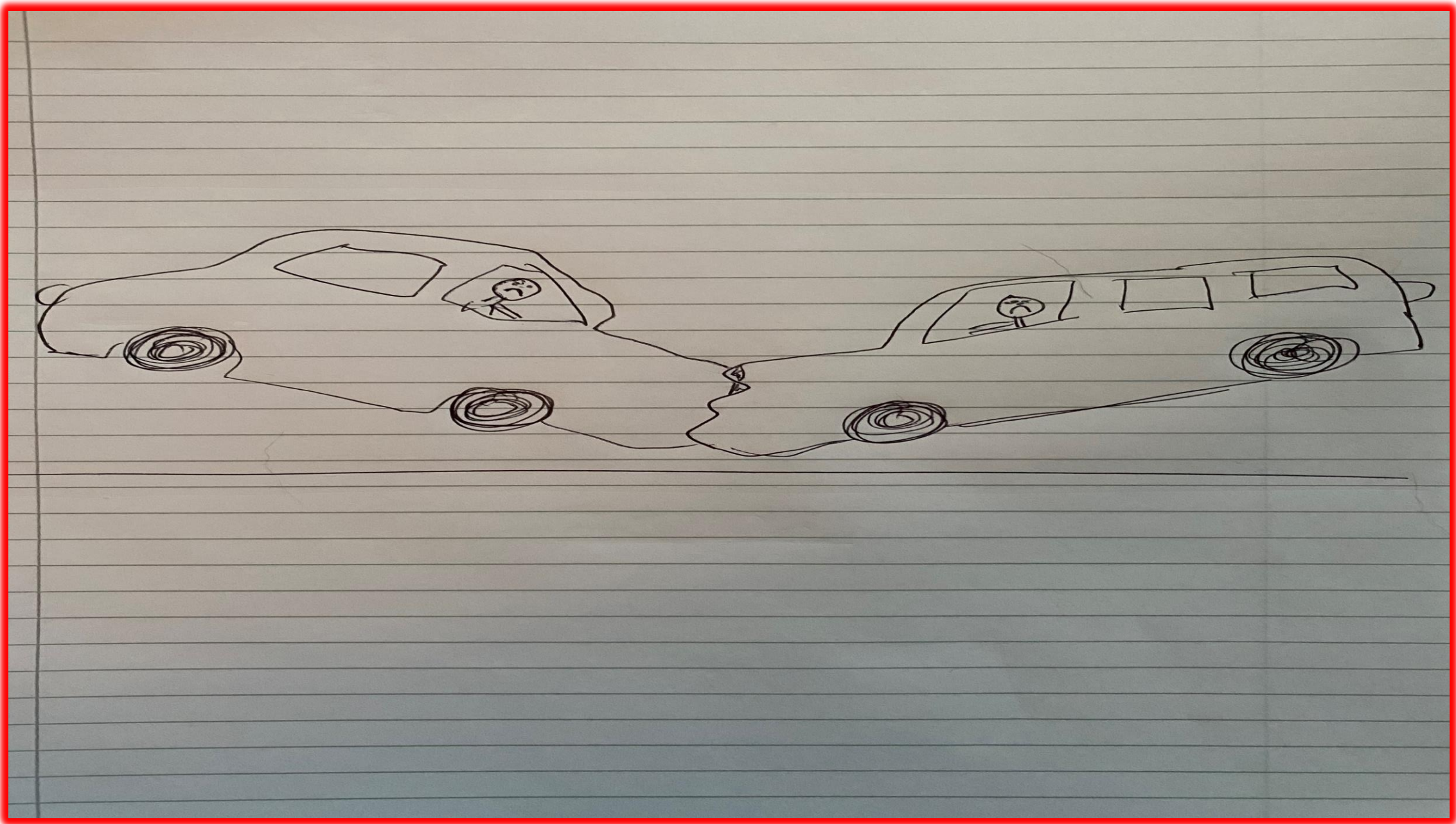
Om foredraget

- Om foredragsholder
- Førerkort – Et vanskelig område – Ikke alle svar er like enkle – ikke alle problemstillinger egnet i presentasjonen
- Forsøker å presentere hovedlinjene
- **Mute mikrofon når man ikke snakker**
- Spørsmål kan stilles i **chat** underveis – inkorporerer disse underveis om mulig

- «Illustrasjoner» av undertegnede

- Kahoot på mobil

19.11.2020

Disposisjon

Krav og plikter:

- Krav til fører av motorvogn
- Legens plikter
- Plikt om melding til Fylkesmannen
- Når skal det ikke sendes melding
- Når skal det sendes melding

Hvilke alternativer har man?

Hva skal undersøkes?

Veiledning i Førerkortveilederen og legemiddelkalkulator

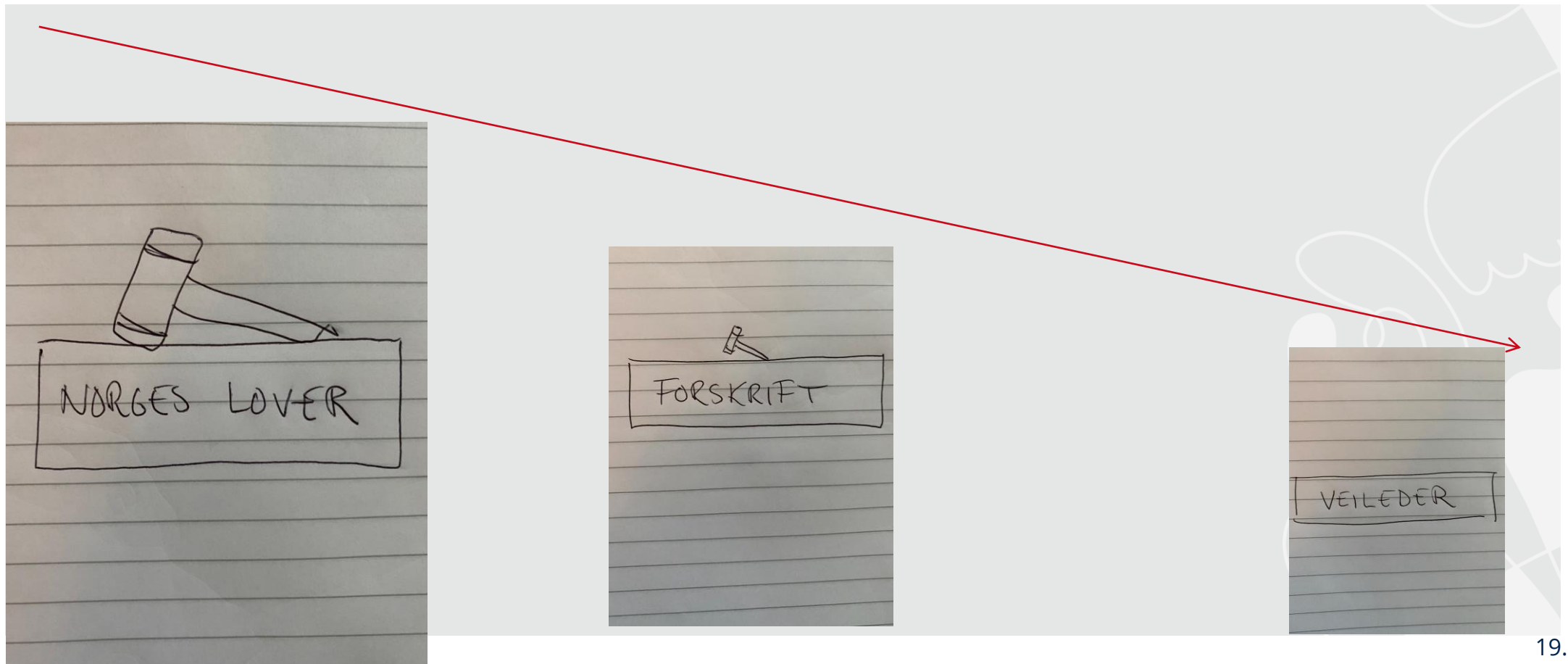
Kasuistikker

Vegtrafikkloven
Helsepersonelloven

Fører kortforskriften

Fører kortveileder til
helsekrav

19.11.2020

Hvilke krav stilles til den som skal føre motorvogn?

Fører kortforskriften, Vedlegg 1 – Helsekrav:

§ 2. *Generelt krav til helse.*

Ingen må føre motorvogn når vedkommende ikke er i stand til å kjøre på trafikksikker måte på grunn av sykdom, bruk av midler som gir svekket kjøreevne, eller annen helsesvekkelse.

*Når innehaver av fører kort som følge av helsesvekkelse angitt i første ledd har grunn til å tvile på om føring av motorvogn kan skje på trafikksikker måte, **plikter vedkommende å oppsøke lege** for undersøkelse før videre kjøring finner sted.*

*Dersom legen finner at vedkommende ikke fyller helsekravene, **plikter legen å gi melding om det til fylkesmannen**, jf. lov om helsepersonell § 34, jf. § 76, jf. forskrift fastsatt i medhold av tidligere legelov § 48.*

Hvilke plikter har lege, psykolog og optiker?

Helsepersonelloven om opplysningsplikt:

§ 34. *Opplysninger i forbindelse med førerkort og sertifikat (første ledd).*

Lege, psykolog eller optiker som finner at en pasient med førerkort for motorvogn eller sertifikat for luftfartøy, **ikke oppfyller de helsemessige kravene** som stilles, skal **oppfordre** pasienten til å innlevere førerkortet eller sertifikatet. Dersom pasientens helsetilstand antas **ikke å være kortvarig**, skal helsepersonell som nevnt gi melding til offentlige myndigheter etter nærmere regler fastsatt av departementet i forskrift.

Hvem har plikt til å sende melding til fylkesmannen?

- Opplysningsplikten er et individuelt lovpålegg. Denne plikten til å sende melding gjelder derfor i prinsippet **enhver lege, psykolog eller optiker** som har befatning med pasienten.
- Å sende melding **kan ikke overlates til andre**, eksempelvis ved å sende henvisning til annen lege/psykolog eller ved at sykehuslege overlater til fastlegen å sende melding.
- Ved sykehusopphold for tilstand som utløser meldeplikt, bør melding sendes straks grunnlaget for meldingen er klart, og senest av utskrivende lege.

Når skal det *ikke* sendes melding til fylkesmannen?

Når helsekravet ikke er oppfylt eller antas å ikke være oppfylt i en periode **kortere enn seks måneder**:

- Pasienten skal **informeres** om at helsekravet ikke er oppfylt, og at kjøring ikke er tillatt så lenge dette vedvarer.
- **Dokumenter** i journalen at slik informasjon er gitt.
- Bør også gi vedkommende en **skriftlig "påminnelse"** om dette.
- Gjør pasienten oppmerksom på at dette er **noe vedkommende er forpliktet til å følge** (jamfør vegtrafikkloven og førerkortforskriften).

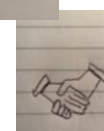
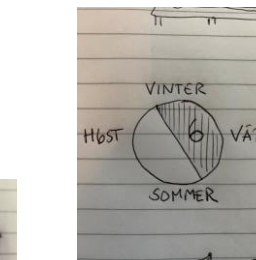
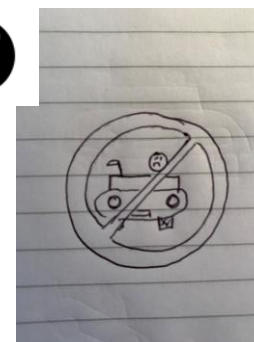
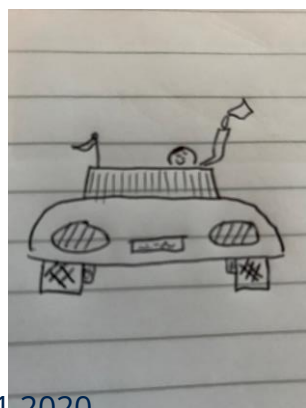
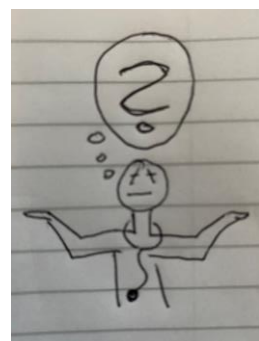
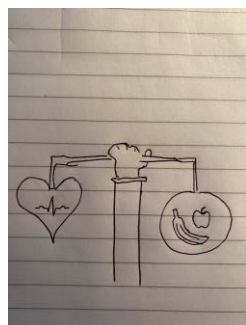
Når *skal* det sendes melding til fylkesmannen?

Når helsekravet ikke er oppfylt eller antas å ikke være oppfylt i en periode **lengre enn seks måneder**:

- Skriftlig melding sendes fylkesmannen («varsom, nøyaktig og objektiv» etter hpl § 15).
- Pasienten skal informeres om at helsekravet ikke er oppfylt, og at kjøring ikke er tillatt så lenge dette vedvarer.

Hvilke alternativer har man?

Undersøkelse av førerkortsøker (helsekrav til førerkort)

- Vurdering av om helsekrav er oppfylt for føring av motorvogn skal ut over en generell helseundersøkelse omfatte:
- undersøkelse av **sensoriske** funksjoner (syn, hørsel)
- vurdering av **kognitiv** funksjon, **psykiske** lidelser og **atferdsforstyrrelser**
- undersøkelse av **førlighet**
- vurdering av **legemiddelforbruk** og bruk av **rusmidler**
- blod-, urin- eller andre relevante prøver og undersøkelser i den utstrekning det er nødvendig for å bedømme søkers helsemessige skikkethet. (Det skal gå fram av egenerklæringen at søkeren ved sin underskrift samtykker i at legen kan **innhente nødvendige og relevante helseopplysninger** fra spesialist og tidligere fastlege for å sikre en forsvarlig vurdering.)

Hjelpemidler til vurderingen - førerkortveilederen

- Førerkortveilederen
- <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/forerkortveilederen>

Hjelpemidler til vurderingen - Legemiddelkalkulator

- Legemiddelkalkulatoren på Norsk elektronisk legehåndbok:
- <https://legehandboka.no/handboken/ovrige/skjemakalkulatorer/kalkulatorer/diverse/legemiddelkalkulator/>
 - Må brukes med klinisk skjønn, ikke glem andre helsekrav utover medikamenter
 - Der legemiddelbruk gir økt trafikksikkerhetsrisiko, er helsekravet ikke oppfylt. Dette gjelder selv om dosene er innenfor angitte maksimaldoser
 - Kalkulatoren gjelder kun ved *fast* legemiddelbruk. Vanedannende legemidler.
 - Legemiddelkalkulatoren kan brukes ved stabil legemiddelbehandling. Dette innebærer at legemiddeldose og doseringsintervall har vært uendret i minst 7 døgn og at søker følger legens anbefaling om legemiddelbehandlingen.
 - Ved doseendringer gis kjøreforbud inntil stabil effekt er oppnådd, som regel 1-2 uker.

§ 36. 1 og 2

	Alkohol	Fører kortgruppe 1	Fører kortgruppe 2 og 3
1.	<p>Avhengighet av alkohol, langvarig høyt inntak av alkohol eller skadelig bruk av alkohol, der alkoholbruken kan føre til forstyrrelse i atferd og gi helsesvekkelse med økt trafikksikkerhetsrisiko</p>	<p>Helsekrav oppfylt etter seks måneder der månedlig oppfølging viser avholdenhet og normalisering av biologiske prøver som avspeiler alkoholforbruket. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at minimum kvartalsvis oppfølging viser kontrollert bruk. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil fem års varighet, før førerrett kan gis med vanlig varighet.</p>	<p>Helsekrav oppfylt etter ett år der månedlig oppfølging viser avholdenhet og normalisering av biologiske prøver som avspeiler alkoholforbruket. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at minimum kvartalsvis oppfølging viser kontrollert bruk. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil tre års varighet, før førerrett kan gis med vanlig varighet.</p>
	<p><i>Gjentatt eller vedvarende bruk av rusmidler og legemidler til rusformål</i></p>	<p><i>Fører kortgruppe 1</i></p>	<p><i>Fører kortgruppe 2 og 3</i></p>
2.	<p>Helseskadelig bruk som gir økt trafikksikkerhetsrisiko, eller avhengighet av illegale, rusgivende stoffer, eksempelvis: Cannabis Amfetamin/Metamfetamin Heroin Kokain Ecstasy LSD og hallusinogener. Gjentatt eller vedvarende bruk av legemidler til rusformål.</p>	<p>Helsekrav oppfylt etter seks måneders rusfrihet dokumentert ved egne prøver. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at umeldte kvartalsvise kontroller viser fortsatt rusfrihet. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil fem års varighet, før førerrett kan gis med vanlig varighet.</p>	<p>Helsekrav oppfylt etter tre års rusfrihet dokumentert ved egne prøver. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at umeldte kvartalsvise kontroller viser fortsatt rusfrihet. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerrett for inntil fem års varighet.</p>

Trafikksikkerhetsrisiko

Forstyrrelse i
atferd

Helsesvekkelse

Avhengighet av
alkohol

Langvarig høyt
inntak av
alkohol

Skadelig bruk
av alkohol

Må være tilstede.

«kan føre til»
«gi»
Minimum 1 av 2.

Minimum 1 av 3.

Kasuistikker

- <https://kahoot.it/>
 - Kode:
- Samme spørsmål hver gang:
 - Hvilke grupper førerkort oppfylles?
 - Kjøre med en gang?
 - Meldepliktig?
 - Hva må eventuelt endres før kjøring?

Takk for
oppmerksomheten!

Mats Foshaug
assisterende fylkeslege
fmvemfo@fylkesmannen.no

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

